

sreda, 19. maj 2021

P9_TA(2021)0242

Varstvo človekovih pravic in zunanja migracijska politika EU

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 19. maja 2021 o varstvu človekovih pravic in zunanji migracijski politiki EU (2020/2116(INI))

(2022/C 15/07)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah iz leta 1948, zlasti 13. in 14. člena,
- ob upoštevanju Konvencije o statusu beguncev iz leta 1951 in njenega dodatnega protokola,
- ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966 in Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah iz leta 1966 ter njunih dodatnih protokolov,
- ob upoštevanju Mednarodne konvencije o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije iz leta 1966,
- ob upoštevanju Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju iz leta 1984, zlasti njenega člena 3 in dodatnega protokola,
- ob upoštevanju Konvencije o otrokovih pravicah iz leta 1989 in njenih dodatnih protokolov,
- ob upoštevanju Mednarodne konvencije o varstvu pravic delavcev migrantov in članov njihovih družin iz leta 1990,
- ob upoštevanju Mednarodne konvencije o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem,
- ob upoštevanju Palermskih protokolov OZN o trgovini z ljudmi in tihotapljenju migrantov,
- ob upoštevanju Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča,
- ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja Združenih narodov z dne 3. avgusta 2015 o spodbujanju in varstvu človekovih pravic, vključno z načini in sredstvi za spodbujanje človekovih pravic migrantov,
- ob upoštevanju resolucije generalne skupščine OZN 71/1 z dne 19. septembra 2016 o newyorški deklaraciji za begunce in migrante,
- ob upoštevanju resolucije generalne skupščine OZN 72/179 z dne 19. decembra 2017 o zaščiti migrantov,
- ob upoštevanju dela različnih mednarodnih mehanizmov za človekove pravice, vključno s poročili posebnega poročevalca OZN o človekovih pravicah migrantov, predvsem njegove obravnave regionalne študije o upravljanju zunanjih meja Evropske unije in vplivu na človekove pravice migrantov z dne 8. maja 2015 ter poročila o svobodi združevanja migrantov iz maja 2020, pa tudi dejavnosti drugih posebnih poročevalcev, splošnega rednega pregleda in dela drugih pogodbenih organov,
- ob upoštevanju dela in poročil Urada visokega komisarja za človekove pravice (OHCHR), med drugim priporočenih načel in smernic o človekovih pravicah na mednarodnih mejah ter poročila o položaju migrantov v tranzitu,
- ob upoštevanju globalnega dogovora o varnih, urejenih in zakonitih migracijah in globalnega dogovora o beguncih, ki ju je generalna skupščina OZN sprejela leta 2018,

sreda, 19. maj 2021

- ob upoštevanju skupnih smernic o posledicah pandemije covida-19 na človekove pravice migrantov z dne 26. maja 2020, ki sta jih pripravila Odbor OZN za varstvo pravic vseh delavcev migrantov in članov njihovih družin ter posebni poročevalec OZN o človekovih pravicah migrantov,
- ob upoštevanju načel za migracijo z dostojanstvom iz Dake,
- ob upoštevanju člena 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU),
- ob upoštevanju členov 79 in 80 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 656/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o določitvi pravil za varovanje zunanjih morskih meja v okviru operativnega sodelovanja, ki ga usklajuje Evropska agencija za upravljanje operativnega sodelovanja na zunanjih mejah držav članic Evropske unije ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju poročil Agencije Evropske unije za temeljne pravice,
- ob upoštevanju novega pakta o migracijah in azilu, ki ga je Komisija predlagala 23. septembra 2020,
- ob upoštevanju sklepov Sveta o akcijskem načrtu EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024 ter priloženega navedenega akcijskega načrta v skladu z dogovorom Sveta z dne 17. novembra 2020,
- ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 25. marca 2020 z naslovom Akcijski načrt EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024 (JOIN(2020)0005),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 18. novembra 2011 o globalnem pristopu k vprašanju migracij in mobilnosti (COM(2011)0743),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 7. junija 2016 o oblikovanju novega okvira za partnerstvo s tretjimi državami v sklopu Evropske agende o migracijah (COM(2016)0385),
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 30. aprila 2014 o pristopu k razvojnemu sodelovanju EU, temelječem na pravicah, ki bo zajemal vse človekove pravice (SWD(2014)0152),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. septembra 2020 o novem paktu o migracijah in azilu (COM(2020)0609),
- ob upoštevanju Izjave z Malte, ki so jo pripravili člani Evropskega sveta, o zunanjih vidikih migracij: osrednjesredozemska pot z dne 3. februarja 2017,
- ob upoštevanju skupnega sporočila Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 25. novembra 2020 o Akcijskem načrtu EU za enakost spolov III: ambiciozna vizija o enakosti spolov in opolnomočenju žensk v zunanjem delovanju EU (SWD(2020)0284),
- ob upoštevanju skupnega sporočila Evropskemu parlamentu in Svetu z dne 9. marca 2020 z naslovom Celoviti strategiji z Afriko naproti (JOIN(2020)0004),
- ob upoštevanju sporazuma o skupnih nadaljnjih ukrepih v zvezi z vprašanji migracij, ki sta ga Afganistan in EU podpisala 3. oktobra 2016,
- ob upoštevanju izjave EU in Turčije z dne 18. marca 2016,

⁽¹⁾ UL L 189, 27.6.2014, str. 93.

sreda, 19. maj 2021

- ob upoštevanju drugih neformalnih dogovorov, zlasti z Gambijo (primeri dobre prakse pri identifikaciji in vračanju, ki so začeli veljati 16. novembra 2018), Bangladešem (standardni operativni postopki, dogovorjeni septembra 2017), Etiopijo (postopki sprejema, dogovorjeni 5. februarja 2018), Gvinejo (primeri dobre prakse, ki veljajo od julija 2017) in Slonokoščeno obalo (primeri dobre prakse, ki veljajo od oktobra 2018),
 - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o vprašanih, povezanih z migracijami, zlasti resolucij z dne 25. oktobra 2016 o človekovih pravicah in migracijah v tretjih državah ⁽²⁾, z dne 17. decembra 2014 o razmerah v Sredozemlju in potrebi po celostnem pristopu EU k migraciji ⁽³⁾, z dne 29. aprila 2015 o nedavnih tragičnih dogodkih v Sredozemlju in politiki EU na področju migracij in azila ⁽⁴⁾ ter z dne 12. aprila 2016 o razmerah v Sredozemlju in potrebi po celostnem pristopu EU k migraciji ⁽⁵⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2016 o boju proti trgovini z ljudmi v zunanjih odnosih EU ⁽⁶⁾,
 - ob upoštevanju različnih poročil organizacij civilne družbe o položaju človekovih pravic migrantov,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. septembra 2020 z naslovom Smernice Komisije o izvajanju pravil EU o opredelitvi in preprečevanju pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju (C(2020)6470),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. novembra 2020 o izboljšanju razvojne učinkovitosti in uspešnosti pomoči ⁽⁷⁾,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju mnenj Odbora za razvoj in Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A9-0060/2021),
- A. ker so migracije svetovni pojav, ki ga krepijo globalizacija, vse večji konflikti, neenakost, podnebne spremembe in degradacija okolja; ker je postopni, normativni razvoj pravic migrantov v sodobnem mednarodnem okviru človekovih pravic beguncev in migrantov, ne glede na njihov pravni status, vir napredka in človeštvu v skupni ponos; ker pa so migranti in zlasti prisilno razseljene osebe še zmeraj med najranljivejšimi in najbolj prikrajšanimi skupinami po vsem svetu in se še naprej kršijo njihove pravice; ker so ženske, otroci, starejši in invalidi med najranljivejšimi migranti; ker so migracije za številne posameznike še vedno pot, prežeta s trpljenjem, diskriminacijo in nasiljem; ker je na migracijski poti izgubilo življenje na tisoče migrantov;
- B. ker so migracije izziv in priložnost za Evropsko unijo in njene države članice in bodo to tudi ostale; ker države članice, ki so zaradi svoje geografske lege najbolj izpostavljene, nosijo nesorazmerno odgovornost; ker mora biti odgovornost povezana s solidarnostjo; ker ima Evropska unija kot zgodovinsko območje izseljevanja in priseljevanja ter kot skupnost, ki jo združujejo temeljne vrednote človekovega dostojanstva, svobode in človekovih pravic, ter ena največjih svetovnih donatoric, ki spodbuja trajnostni razvoj, podpira razseljene osebe, obravnava gonila migracij in sodeluje v večstranskih forumih za iskanje trajnih rešitev, posebno dolžnost spoštovati, varovati in spodbujati pravice migrantov, zlasti v zunanjih odnosih; ker mora biti človekovo dostojanstvo vseh migrantov v središču vseh evropskih politik o teh vprašanjih;

⁽²⁾ UL C 215, 19.6.2018, str. 111.

⁽³⁾ UL C 294, 12.8.2016, str. 18.

⁽⁴⁾ UL C 346, 21.9.2016, str. 47.

⁽⁵⁾ UL C 58, 15.2.2018, str. 9.

⁽⁶⁾ UL C 101, 16.3.2018, str. 47.

⁽⁷⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0323.

sreda, 19. maj 2021

- C. ker je treba za celovit pristop k migracijam in azilnemu sistemu obravnavati zunanjo razsežnost migracijske politike EU; ker je vpliv zunanje razsežnosti odvisen predvsem od skupnega delovanja na ravni EU in usklajevanja dejavnosti z zunanjimi partnerji;
- D. ker je v Evropskem soglasju o razvoju, ki je bilo sprejeto junija 2017, poudarjeno, da lahko dobro upravljanje migracij in mobilnosti pozitivno prispeva k vključujoči rasti in trajnostnemu razvoju v skladu z Agendo 2030;
- E. ker se na svetovni ravni, pa tudi na zunanjih mejah EU, vse pogostejše poroča o kršitvah človekovih pravic ter mednarodnega in humanitarnega prava in/ali prava o beguncih, na primer z nevracanjem, nezakonitim zavračanjem ter nasilnimi napadi na migrante, samovoljnim pridržanjem in pridržanjem za nedoločen čas v nečloveških razmerah, izkoriščanjem, mučenjem in drugim slabim ravnanjem, kot so posilstvo, izginotje in smrt; ker morajo države članice spoštovati unijsko pravo, človekove pravice in mednarodno in humanitarno pravo ter pravo o beguncih; ker mora Komisija zagotoviti, da države članice izpolnjujejo humanitarne obveznosti in obveznosti na področju človekovih pravic, in ker mora ob neizpolnjevanju teh obveznosti sprožiti postopke za ugotavljanje kršitev; ker Komisija še ni storila ničesar, da bi razrešila dokazane ali domnevne primere zavračanja;
- F. ker je reševanje na morju pravna obveznost po mednarodnem pravu, zlasti v skladu s členom 98 Konvencije OZN o pomorskem mednarodnem pravu, ki zahteva pomoč vsem osebam v stiski na morju; ker se zmogljivejše upravljanje meja ter boj proti tihotapljenju ljudi in trgovini ne smeta uporabljati za kriminalizacijo migrantov in tistih, ki jim pomagajo; ker je Komisija države članice, ki tega še niso storile, pozvala, naj uporabijo člen 1(2) Direktive 2002/90/ES⁽⁸⁾ (direktiva o pomoči);
- G. ker sporočilo Komisije o globalnem pristopu k vprašanju migracij in mobilnosti iz leta 2011 upošteva pristop, ki je osredotočen na migrante in v katerem naj bi imele človekove pravice osrednje mesto, da bi se okrepilo „spoštovanje temeljnih pravic in človekovih pravic migrantov v državah izvora in tranzita ter namembnih državah“;
- H. ker je v sporočilu Komisije z dne 7. junija 2016 o vzpostavitvi novega partnerskega okvira s tretjimi državami v sklopu evropske agende o migracijah, ki temelji na načelih globalnega pristopa k vprašanju migracij in mobilnosti, poudarjeno, da je vprašanje migracij na samem vrhu seznama prednostnih nalog EU na področju zunanjih odnosov; ker ta okvir poziva k okrepljenemu sodelovanju s tretjimi državami, zlasti iz evropskega sosledstva, prek partnerstev, katerih cilj je zagotoviti sodelovanje pri upravljanju migracij, učinkovitem preprečevanju nedovoljenih migracij in ponovnem sprejemu migrantov brez urejenega statusa, vključno s pozitivnimi in negativnimi spodbudami, ki izhajajo iz različnih elementov politike v pristojnosti EU, vključno s sosedsko politiko, razvojno pomočjo, trgovino, mobilnostjo ter energetske, varnostno in digitalno politiko, ki vse stremijo k uresničitvi istega cilja; ker morajo imeti vsa ta partnerstva jasno pravno podlago;
- I. ker je Komisija v sporočilu iz leta 2016 opredelila tri glavne cilje pri sodelovanju s tretjimi državami: reševanje življenj v Sredozemskem morju, povečanje števila vrnitev v države izvora in tranzita ter omogočanje migrantom in beguncem, da ostanejo blizu doma in se izognejo nevarnemu potovanju; ker je v sporočilu iz leta 2016 navedla obravnavo nedovoljenih migracij kot prednostne naloge Unije in predstavila pristop „manj za manj“, s čimer je napovedala, da je razen humanitarne pomoči pripravljena uporabiti vsa orodja in instrumente EU kot spodbude za dosego sodelovanja tretjih držav pri ponovnem sprejemu in nadzoru meja;
- J. ker je boj proti tihotapljenju migrantov skupen izziv, ki zahteva sodelovanje in usklajevanje s tretjimi državami; ker je namen novega akcijskega načrta EU za boj proti tihotapljenju migrantov spodbujati sodelovanje med EU in tretjimi državami prek posebnih partnerstev za preprečevanje tihotapljenja migrantov, ki bodo delovala v okviru širših partnerstev s tretjimi državami s ključno vlogo pri tem; ker ima Europol ključno vlogo v boju proti tihotapljenju ljudi;

⁽⁸⁾ Direktiva Sveta 2002/90/ES z dne 28. novembra 2002 o opredelitvi pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju (UL L 328, 5.12.2002, str. 17).

sreda, 19. maj 2021

- K. ker je sodelovanje s tretjimi državami pomembno za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej; ker lahko mreže za trgovino z ljudmi izkoriščajo migracijske poti; ker trgovina z ljudmi nesorazmerno vpliva na ženske in dekleta, ki predstavljajo veliko večino žrtev trgovine z ljudmi in so na svoji migracijski poti žrtve nasilja in izkoriščanja; ker ukrepi proti trgovini z ljudmi ne bi smeli krniti pravic žrtev trgovine z ljudmi, migrantov, beguncev in oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito;
- L. ker so EU in posamezne države članice od leta 2016 pomnožile število neformalnih sporazumov in dogovorov s tretjimi državami, katerih namen je okrepiti njihove operativne zmogljivosti za nadzor in upravljanje meja ter boj proti trgovini z ljudmi; ker ti sporazumi in dogovori zajemajo tudi učinkovito vračanje in ponovni sprejem s tretjimi državami, tako tudi skupne izjave o migracijah, memorandumi o soglasju, skupni nadaljnji ukrepi, standardni operativni postopki in primeri dobre prakse, pa tudi sporazumi o policijskem sodelovanju; ker ti neformalni dogovori podobno kot formalni sporazumi o ponovnem sprejemu potrjujejo zavezanost držav k ponovnemu sprejemu svojih (ali drugih) državljanov in vzpostavljajo postopke vračanja v praksi; ker je EU od leta 2016 sklenila vsaj 11 neformalnih sporazumov in zgolj en nov sporazum o ponovnem sprejemu; ker neformalni sporazumi med EU in tretjimi državami ne določajo zanesljive politike ali stabilnega in usklajenega pravnega okvira za nezakonite migracije;
- M. ker je Komisija v sporočilu o novem paktu o migracijah in azilu znova poudarila, da sta notranja in zunanja razsežnost migracij neločljivo povezani ter da so razmeram prirojeni celoviti in usklajeni dialogi in partnerstva na področju migracij z državami izvora in tranzita pomembni, da bi dosegli cilje, ki so pomembni za obe strani, na primer v zvezi z glavnimi gonili migracije, bojem proti tihotapljenju migrantov, pomočjo beguncem, ki prebivajo v tretjih državah, in podporo za dobro upravljanje zakonite migracije; ker je za dopolnitev teh dialogov in partnerstev bistveno sodelovanje na regionalni in svetovni ravni, kot je zapisala Komisija v svojem sporočilu o novem paktu; ker poleg tega poudarja, da bi bilo treba migracije vključiti v celovita partnerstva s tretjimi državami kot osrednje vprašanje in jih povezati z drugimi politikami, kot so politike o razvojnem sodelovanju, varnosti, vizumih, trgovini, kmetijstvu, naložbah in zaposlovanju, energiji, okolju in podnebnih spremembah ter izobraževanju;
- N. ker akcijski načrt EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024 EU in države članice zavezuje k temu, da se „zavzemajo za posebno zaščito, do katere so upravičeni migranti, begunci ter notranje razseljene osebe in osebe brez državljanstva“; ker ta akcijski načrt spodbuja k „nediskriminatornemu dostopu do socialnih storitev, vključno s kakovostnim in cenovno dostopnim zdravstvenim varstvom in izobraževanjem (tudi spletnim), vzpostavljanju zmogljivosti strokovnih delavcev za odzivanje na posebne potrebe migrantov in beguncev“ ter „podpiranju pristopa k upravljanju migracij, v središču katerega so človekove pravice, in krepitvi zmogljivosti držav, civilne družbe in partnerjev OZN za izvajanje tega pristopa“;
- O. ker ženske po podatkih visoki komisar ZN za begunce (UNHCR) sestavljajo približno 48 % begunske populacije na svetu in predstavljajo velik delež ranljivih prosilcev za azil; ker se je EU v akcijskem načrtu za enakost spolov III zavezala, da bo zagotovila, „da se človekove pravice migrantk v celoti uresničujejo prek migracijskih politik, programov in predpisov, ki se odzivajo na vidik spola, ter da se na svetovni, regionalni in nacionalni ravni okrepi upravljanje migracij, ki upošteva posebne potrebe, ki izhajajo iz različnosti spolov“; ker bi migracijske politike, ki upoštevajo vidik spola, omogočile uresničevanje pravic žensk, deklet in oseb LGBTIQ+ ter zaščito pred morebitnim nasiljem, nadlegovanjem, posilstvom in trgovino z ljudmi;
- P. ker je nekdanji posebni poročevalec OZN o človekovih pravicah migrantov v poročilu iz leta 2015 zapisal pomanjkljivosti pristopa EU k migracijam, ki so posledica nepreglednosti in nejasnosti, v njegovem okviru pa naj bi bili sklenjeni številni ohlapni sporazumi, ki ne zajemajo ukrepov za spremljanje in odgovornost; ker posebni poročevalec ugotavlja tudi, da le malo priča o tem, da partnerstva za mobilnost prinašajo dodatne koristi za človekove pravice ali razvoj, medtem ko splošna osredotočenost na varnost in pomanjkanje usklajenosti politik v celotnem pristopu ustvarjata tveganje, da bodo sekundarni učinki politik, ki se v večji meri osredotočajo na varnost, zasenčili morebitne koristi, izhajajoče iz človekovih pravic in razvojnih projektov;

sreda, 19. maj 2021

- Q. ker strokovnjaki OZN za človekove pravice in organizacije civilne družbe opozarjajo, da ima pandemija covida-19 resne in nesorazmerne posledice za migrante in njihove družine po vsem svetu; ker so države pozvali, naj zaščitijo pravice migrantov in njihovih družin ne glede na njihov migracijski status; ker se je zaradi pandemije podaljšalo obdobje obravnave prošelj za azil;
- R. ker ohranjanje svobode gibanja in pravice do dela migrantom omogoča, da so samozadostni, in prispeva k njihovem nadaljnjemu vključevanju; ker so migracije znotraj regij pomemben element teh čezmejnih gospodarskih vzorcev;

I. Okvir migracijske politike in njegova zunanja razsežnost

1. poudarja, da imajo EU in njene države članice poleg obveznosti spoštovanja vrednot človekovega dostojanstva, pravne države, človekovih pravic in mednarodnega prava v vseh zunanjih odnosih, ki temelji na Pogodbi, tudi obveznosti v zvezi s človekovimi pravicami do državljanov tretjih držav, kadar sodelujejo na področju migracij s tretjimi državami in drugimi akterji, ki niso iz EU;
2. poudarja, da te obveznosti ne zahtevajo le priznavanja uporabnosti ustreznih standardov, temveč tudi ustrezno izvrševanje prek podrobnih in posebnih instrumentov, ki omogočajo učinkovito zaščito in zaščitne ukrepe v praksi, pa tudi pristop, ki temelji na človekovih pravicah, za celoten cikel migracijske politike, s posebnim poudarkom na migrantkah in otrocih brez spremstva;
3. je zaskrbljen zaradi vse večjega števila mladoletnikov brez spremstva, ki potujejo po nedovoljenih migracijskih poteh, in pomanjkanja zaščite zanje; opozarja zlasti na pomanjkljivo spremljanje in poročanje agencij in držav članic EU o varstvu tujih mladoletnikov brez spremstva; poziva EU, naj poskrbi, da bodo države članice in tretje države poročale o mehanizmi, ki jih uporabljajo za varstvo otrokovih pravic v skladu s Konvencijo OZN o otrokovih pravicah;
4. opozarja, da morajo EU in države članice v skladu s členom 3(5) in členom 21 PEU in Listino pri uporabi prava EU pri svojih zunanjih in ekstrateritorialnih ukrepih, sporazumih in sodelovanju na področju migracij, meja in azila spoštovati človekove pravice, vključno s pravico do življenja, svobodo, pravico do azila, tudi oceno posameznih prošelj za azil z ustreznimi jamstvi v skladu z mednarodnim pravom, pravico do človekovega dostojanstva in varnosti, zaščito pred prisilnim izginotjem, prepoved mučenja in slabega ravnanja, suženjstvo in prisilno delo, pravico do varstva osebnih podatkov, varstvo v primeru odstranitve, izгона ali izročitve, svobodo veroizpovedi, prepričanja, misli in vesti ter obveznost, da se kot glavno vodilo upoštevajo interesi otroka ter uporabi pristop, ki upošteva vidik spola; poleg tega želi opozoriti, da morajo zagotavljati nediskriminacijo in postopkovna jamstva, kot sta pravica do učinkovitega pravnega sredstva in pravica do združitve družine, in preprečiti ločevanje otrok od staršev ali zakonitih skrbnikov;
5. ugotavlja, da Komisija še ni ocenila učinka izvajanja zaporednih okvirov migracijske politike, zlasti globalnega pristopa k vprašanju migracij in mobilnosti ter novega partnerskega okvira, na človekove pravice državljanov tretjih držav, pa tudi ne vpliva sodelovanja EU s tretjimi državami na področju migracij na človekove pravice, vključno z učinkom podpore EU za mejne in varnostne sile partnerskih držav; vztraja, da je treba to sistematično ocenjevati v celoviti, vključujoči in javni obliki, da bi zagotovili popolno skladnost zunanje migracijske politike EU s človekovimi pravicami;
6. z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da za posamezne primere ni operativnih mehanizmov ter mehanizmov za poročanje, spremljanje, ocenjevanje in ugotavljanje odgovornosti, s katerimi bi bilo mogoče odkriti morebitne kršitve in se odzvati nanje, ter da ni učinkovitih pravnih sredstev za osebe, katerih pravice naj bi bile kršene zaradi neformalnih sporazumov in finančnega sodelovanja EU;
7. ponavlja, da mora EU za pravilno delovanje unijske migracijske politike povečati zunanje sodelovanje z državami izvora ter si prizadevati za trajnosten in učinkovit ponovni sprejem oseb v postopku vračanja; poziva EU, naj zagotovi, da se bodo sporazumi o ponovnem sprejemu in sporazumi o sodelovanju na področju upravljanja meja sklepali samo s tretjimi državami, ki izrecno spoštujejo človekove pravice, vključno z načelom nevračanja in pravicami iz Konvencije OZN o beguncih; poziva EU, naj poskrbi, da sodelovanje ne bo privedlo do kršitev teh pravic in bo nudilo operativna sredstva za učinkovito prevzemanje odgovornosti v primeru kršitev;

sreda, 19. maj 2021

8. ugotavlja, da večina od doslej sklenjenih 18 formalnih sporazumov o ponovnem sprejemu vključuje ponoven sprejem državljanov tretjih držav v državi tranzita; poudarja, da vračanje v tranzitne države pomeni tveganje za morebitne kršitve človekovih pravic oseb v postopku vračanja; podpira priporočilo iz ocene sporazumov o ponovnem sprejemu, ki jo je pripravila Komisija leta 2011, naj si EU načeloma vedno najprej prizadeva, da je oseba ponovno sprejeta v državi izvora, kolikor okoliščine to dopuščajo;

9. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo neodvisni organi in strokovnjaki EU, kot je Agencija EU za temeljne pravice, izvedli pregledne ocene tveganja o vplivu kakršnega koli formalnega, neformalnega ali finančnega sodelovanja EU s tretjimi državami na pravice migrantov in beguncev, vključno z ženskami, ter zagovornike človekovih pravic in civilno družbo v teh državah, ki si prizadevajo zaščititi te pravice, in kolikor je mogoče, o vplivu takšnega sodelovanja na splošno prebivalstvo v neki državi v smislu dostopa do pravic, prispevka k varnosti ljudi in miru ter trajnostnega razvoja; poziva Komisijo, naj pred začetkom sodelovanja s tretjimi državami določi izvedbene smernice za agencije in države članice EU; v zvezi s tem poziva k posebni previdnosti pri državah, v katerih potekajo konflikti oziroma so ti zamrznjeni, in kjer je tveganje za kršitve človekovih pravic večje; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo vsako sodelovanje EU s tretjimi državami v celoti formalno, da bi se lahko sporazumi s tretjimi državami učinkovito spremljali;

10. poziva Komisijo, naj vzpostavi neodvisen, pregleden in učinkovit mehanizem za spremljanje na podlagi mednarodnega prava, Listine in ciljev trajnostnega razvoja, ki bo vključeval redno poročanje o izvajanju formalnih, neformalnih in finančnih sporazumov s tretjimi državami, ki bi lahko vplivali na pravice migrantov in beguncev ter delo zagovornikov človekovih pravic in civilno družbo, ki te pravice zagovarja, v tretjih državah, kot so migracijska partnerstva, sporazumi o ponovnem sprejemu ter mednarodno sodelovanje pri upravljanju in vodenju migracij, vključno z neposrednim obravnavanjem izzivov, povezanih z migracijami in prisilnim razseljevanjem; poudarja, da mora biti tak mehanizem za spremljanje participativen in javen; vztraja, da morajo imeti civilna družba in drugi zainteresirani deležniki sredstva za prispevanje k delu mehanizma; poudarja, da bi moral ta sistem prispevati k zagotavljanju odgovornosti za kršitve človekovih pravic, vključno z zavračanjem, ki je v nasprotju z načelom nevracanja; poziva Komisijo, naj vzpostavi mehanizem nadaljnjega ukrepanja, v okviru katerega bodo rezultati ocen ter priporočila strokovnjakov ustrezno vključeni v ustrezne sporazume, ureditve ali ukrepe; poudarja, da je treba zagotoviti parlamentarni in demokratični nadzor;

11. poziva EU, naj preuči, kako bi lahko omogočila dostop do pravnega varstva osebam, ki jih zadevajo ukrepi za izvajanje sodelovanja med njo in tretjimi državami na področju migracij, vključno z vzpostavitvijo neodvisnega in dostopnega mehanizma za vlaganje pritožb; poziva k ukrepom, da se osebam, katerih človekove pravice so bile kršene, zagotovi dostop do učinkovitih pravnih sredstev, da lahko dobijo odškodnino ali nadomestilo;

12. ugotavlja, da sta izvajanje in financiranje zunanje migracijske politike EU zaupana različnim generalnim direktoratom Komisije in vključena v politike EU na področju migracij in azila, pa tudi razvoja in zunanje politike; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je to kombiniranje izvršnih pristojnosti povzročilo pomanjkanje zadostnega in skladnega pregleda nad dejavnostmi Komisije, na podlagi katerega bi lahko Parlament izvajal demokratični nadzor nad zunanjo migracijsko politiko EU; vztraja, da je pomembno zagotoviti skladnost, sinergije in dopolnjevanje, da bi preprečili prekrivanje med različnimi orodji;

13. poudarja praktične posledice za človekove pravice, ki izhajajo iz vse večjega števila neformalnih in s tem zunajsodnih dogovorov o vračanju in ponovnem sprejemu, ki se sklepajo brez ustreznega demokratičnega in parlamentarnega nadzora, zaradi česar so izvzeti iz sodnega nadzora; ugotavlja, da so pravice prosilcev za azil neizogibno odvisne od možnosti, da o morebitnih kršitvah človekovih pravic razsodi sodišče; poziva Komisijo, naj izdela načrt in sprejme vse potrebne ukrepe za začetek ali dokončanje pogajanj ter v skladu s tem podpiše sporazume o ponovnem sprejemu, da podeli prednost sklenitvi formalnih sporazumov o ponovnem sprejemu in tako zagotovi popolno spoštovanje člena 218(6) PEU, prav tako pa naj poskrbi, da bodo sporazumi EU o ponovnem sprejemu izključevali neformalne sporazume; meni, da mora Parlament nadzorovati neformalne sporazume, ki vključujejo zaveze glede vprašanj, ki so v njegovi pristojnosti, kot je ponovni

sreda, 19. maj 2021

sprejem, in da mora biti Komisija pripravljena sprejeti nadaljnje ukrepe, vključno s prekinitvijo, če bi se ti sporazumi izkazali za nezdržljive s Pogodbama; poziva Komisijo, naj vzpostavi splošni okvir za učinkovito spremljanje in ocenjevanje izvajanja vseh sedanjih in prihodnjih sporazumov EU o ponovnem sprejemu ter vključitev posebnih določb o spremljanju;

II. Spoštovanje človekovih pravic in akterji EU, ki izvajajo zunanjo migracijsko politiko

14. ugotavlja, da ima Frontex večjo vlogo pri praktičnem in operativnem sodelovanju s tretjimi državami, tudi na področju vračanja in ponovnega sprejema, boja proti trgovini z ljudmi, usposabljanja ter operativne in tehnične pomoči organom tretjih držav za namene upravljanja meja in nadzora meja, izvajanja operacij ali skupnih operacij na zunanjih mejah EU oziroma na ozemljih tretjih držav ter napotitve uradnikov za zvezo in operativnega osebja v tretje države; poziva k rednemu ocenjevanju potreb agencije, da se zagotovi njeno optimalno delovanje; poziva Komisijo, naj poleg že obstoječega notranjega pritožbenega mehanizma oblikuje neodvisen, pregleden in učinkovit mehanizem za nadzor vseh dejavnosti, ki jih izvaja Frontex;

15. poudarja pomen sporazumov o statusu za varnost zunanjih meja EU ter pri zagotavljanju pravnega okvira za sodelovanje med agencijo Frontex in organi tretjih držav za upravljanje meja; želi opozoriti, da so za napotitev skupin Frontexa za upravljanje meja v tretjo državo, kjer bodo imeli člani skupin izvršilna pooblastila, potrebni ad hoc sporazumi o statusu, ki jih mora odobriti Parlament; obžaluje, da sporazuma o statusu, ki sta bila doslej sklenjena, ne vključujeta posebnih ukrepov za operacionalizacijo človekovih pravic pri upravljanju meja, niti ne preprečujeta, da bi materialno podporo in usposabljanje za tretje države prejeli kršitelji človekovih pravic; obžaluje, da sporazuma tudi ne vsebujeta jasne opredelitve odgovornosti za morebitne kršitve človekovih pravic, ter poziva, naj bodo ti ukrepi vključeni v vse prihodnje sporazume o statusu;

16. poudarja, da Uredba (EU) 2019/1896⁽⁹⁾ od Frontexa zahteva, da Parlamentu pravočasno, dosledno, pregledno, popolno in natančno poroča o svojih dejavnostih v zvezi s sodelovanjem s tretjimi državami, zlasti tistih, povezanih s tehnično in operativno pomočjo na področju upravljanja meja in vračanja v tretje države, in napotitvijo uradnikov za zvezo, ter da posreduje podrobne informacije o spoštovanju temeljnih pravic; poziva Frontex, naj Pododbor Parlamenta za človekove pravice, Odbor za zunanje zadeve in Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve redno obvešča o vseh dejavnostih, ki vključujejo sodelovanje z organi tretjih držav in zlasti operacionalizacijo človekovih pravic v okviru teh dejavnosti;

17. poudarja, da bi se morale z Uredbo (EU) 2019/1240⁽¹⁰⁾ še izboljšati zmogljivosti EU za usklajevanje, sodelovanje in izmenjavo informacij med uradniki za zvezo, napotenimi v tretje države, Evropsko komisijo in agencijami EU, da bi učinkoviteje opravljali prednostne naloge Unije na področju migracij; poudarja, da je ena osrednjih nalog usmerjevalnega odbora te mreže uradnikov EU podpirati razvoj zmogljivosti uradnikov za zvezo za priseljevanje, vključno z oblikovanjem smernic za izvajanje človekovih pravic v okviru njihovih dejavnosti; poziva Komisijo, naj prek usmerjevalnega odbora nujno oblikuje smernice, ki bodo temeljile na človekovih pravicah;

18. opozarja, da so tudi drugi akterji EU, ki izvajajo zunanjo migracijsko politiko, na primer v okviru pomorskih misij EU, zavezani veljavnemu mednarodnemu pravu in da bi posredovanje informacij organom tretjih držav, ki na koncu privede do nezakonitega vračanja migrantov in beguncev v države, ki niso varne, lahko po mednarodnem pravu štel za pomoč pri kršitvah človekovih pravic; poudarja, da zunanja migracijska politika EU ne bi smela podpirati prestrezanja na morju z vračanjem ljudi v pristanišča, ki niso varna;

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2019/1240 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o vzpostavitvi evropske mreže uradnikov za zvezo za priseljevanje (UL L 198, 25.7.2019, str. 88).

sreda, 19. maj 2021

19. priporoča razširitev mandata, pristojnosti in proračuna Agencije za temeljne pravice, da bo lahko učinkovito spremljala zunanjo razsežnost azilne in migracijske politike EU, tudi z izdajanjem opozoril ustreznim organom v primeru pomanjkljivosti na področju človekovih pravic; poziva Agencijo Evropske unije za temeljne pravice, naj razvije ustrezna orodja in smernice;

20. z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da ni mogoče ugotoviti identitete večine posameznikov, ki umrejo, ko poskušajo prečkati Sredozemsko morje; meni, da je za hitre in učinkovite postopke identifikacije potreben usklajen evropski pristop in vzpostavitev zbirke podatkov o osebah, ki so na poti v EU umrle, in njihovi lastnini in osebnih predmetih, da bi lahko obveščali njihove družine in sorodnike ter omogočili identifikacijo trupel; poziva EU in njene države članice, naj bolje usklajujejo in izboljšajo evropsko ukrepanje, da bi bile operacije iskanja in reševanja primerne in učinkovite;

III. *Sodelovanje EU s tretjimi državami in finančna pomoč zanje na področju migracij*

21. ugotavlja, da se od leta 2016 vse pogostejše uporablja okrepljeno pogojevanje med razvojnim sodelovanjem in upravljanjem migracij, tudi vračanje in ponovni sprejem; poudarja, da morata biti razvojno sodelovanje in pomoč EU usklajena s cilji trajnostnega razvoja, tudi v okviru ukrepov, povezanih s spolom; pri tem poudarja opredelitev uradne razvojne pomoči Odbora za razvojno pomoč OECD in načela OECD o učinkovitosti razvojne pomoči; znova poudarja, da je v skladu s členom 21 PEU in členom 208 PDEU glavni cilj politike Unije na področju razvojnega sodelovanja zmanjšanje revščine in dolgoročno njeno izkoreninjenje, odprava neenakosti in izključenosti, spodbujanje demokratičnega upravljanja in človekovih pravic ter krepitev trajnostnega in vključujočega razvoja; poudarja, da je to delovanje skupaj z razvojem stabilnih institucij ključnega pomena za odpravo temeljnih vzrokov migracij; zato poziva Komisijo, naj zagotovi, da politike razvojnega sodelovanja, vključno z razvojno pomočjo ali bilateralnimi in multilateralnimi partnerstvi, ne bodo v nasprotju z načeli iz člena 208 PDEU;

22. poziva, naj se uporablja pristop k humanitarni pomoči na podlagi potreb, ki bi morale spoštovati humanitarna načela, mednarodno pravo o človekovih pravicah, mednarodno humanitarno pravo in mednarodno pravo o beguncih; poleg tega poudarja, da pogojevanje humanitarne in nujne pomoči s sodelovanjem z EU na področju migracij ni v skladu z načeli humanitarne pomoči;

23. ugotavlja, da še vedno ni popolnega in javnega pregleda nad sredstvi EU, ki se izplačujejo tretjim državam, da bi olajšali sodelovanje pri migracijskih vprašanjih; poziva Komisijo, naj zagotovi popolno preglednost, tudi tako, da pripravi jasen pregled nad vsemi instrumenti znotraj proračuna EU, ki se uporabljajo za financiranje sodelovanja s tretjimi državami na področju upravljanja migracij, vključno z informacijami o znesku, namenu in viru financiranja, prav tako pa naj posreduje podrobne informacije o vseh drugih morebitnih podpornih ukrepih, ki jih zagotavljajo agencije EU, kot je Frontex, da bi lahko Parlament dejansko izvajal svojo institucionalno vlogo nadzora nad izvrševanjem proračuna EU;

24. poudarja, da je cilj evropskih finančnih instrumentov podpirati tretje države pri oblikovanju potrebnega institucionalnega okvira in zmogljivosti za upravljanje vseh vidikov migracij ob sočasnem usklajevanju z evropskimi in mednarodnimi standardi; poudarja, kako pomembno je dodeliti znaten delež prihodnjega financiranja EU na področju migracij skupinam civilne družbe, nevladnim in lokalnim skupinam ter vladnim, medvladnim, regionalnim in lokalnim organizacijam, ki v tretjih državah nudijo pomoč in zaščito pravic migrantov ter njihovo spremljanje, podpirajo prisilno razseljene osebe in njihove gostiteljske skupnosti; poudarja, da mora biti velik del financiranja EU namenjen izboljšanju stanja na področju človekovih pravic, mednarodne zaščite in prihodnjih obetov za begunce; poziva, naj se finančna podpora EU uporablja za trajnostno reševanje lokalnih in regionalnih izzivov, zlasti v zvezi z demokratičnimi procesi in pravno državo, socialno-ekonomskim razvojem, zdravstvenim varstvom, izobraževanjem, temeljnimi vzroki revščine, zaposlovanjem mladih v državah izvora, socialno izključenostjo, enakostjo spolov, podnebnimi spremembami, konflikti, dostopom do storitev, ter za spodbujanje pravic beguncem in povečanje samozadostnosti;

25. poziva Komisijo, naj Parlamentu redno in javno poroča o financiranju programov sodelovanja v zvezi z migracijami v tretjih državah in njihovem vplivu na človekove pravice ter o načinu uporabe finančnih sredstev v državah partnericah, tudi v okviru delovne skupine Odbora za zunanje zadeve o zunanjih finančnih instrumentih; obžaluje, da Parlament ne

sreda, 19. maj 2021

sodeluje pri nadzoru sredstev za nujne primere, vključno z nujnim skrbniškim skladom Evropske unije za Afriko; poziva, naj se poveča vloga Parlamenta pri spremljanju vpliva uporabe finančnih prispevkov EU na človekove pravice v ustreznih tretjih državah;

26. meni, da mora Parlament v celoti izkoristiti pooblastila, ki jih ima za izvajanje, nadzorovanje in proračunski nadzor, ter revizijske postopke Evropskega računskega sodišča za razvojne in skrbniške sklade, zmogljivosti in druge instrumente financiranja, ki se uporabljajo za doseganje ciljev politike EU v zvezi z migracijami, ter zagotoviti, da bodo odločitve o financiranju EU in z njimi povezana sredstva v skladu z načeli zakonitosti in dobrega finančnega poslovanja Unije v skladu s finančno uredbo EU ⁽¹¹⁾;

27. poudarja, da je pristop, ki temelji na človekovih pravicah, uporaben za vse stebre instrumenta NDICI, vključno z odzivanjem na krize v stebru ukrepov hitrega odzivanja; znova poudarja, da bi morali z migracijami povezani izdatki v instrumentu NDICI znašati približno 10 % in da bi se morale z migracijami povezane dejavnosti v okviru tega instrumenta osredotočati na odpravljanje temeljnih vzrokov nezakonitih migracij in prisilnega razseljevanja ter na podporo okrepljenemu sodelovanju, da se omogočijo varne, urejene, zakonite in odgovorne migracije, ter na izvajanje načrtovanih in dobro vodenih migracijskih politik in upravljanja; poudarja, da je NDICI zunanji instrument in bi bilo treba jasno ločiti med notranjimi in zunanjimi migracijskimi politikami, instrumenti in skladi EU; želi opozoriti, da je treba končni sporazum o dejavnostih, povezanih z migracijami, v instrumentu NDICI horizontalno uskladiti z notranjimi skladi EU in instrumentom za predpristopno pomoč, da se prepreči prekrivanje; ugotavlja, da bi morali ukrepi, povezani z migracijami, v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom in načeli v kriznih razmerah prek stebra ukrepov za hitro odzivanje obravnavati zlasti potrebe v zvezi s prisilnim razseljevanjem, vključno s podporo gostiteljskim skupnostim; pri tem vztraja, da je treba zagotoviti, da bo večletni finančni okvir 2021–2027 spremljal trden okvir za človekove pravice, ki bo omogočil opredelitev, izvajanje in spremljanje prihodnjih programov za sodelovanje na področju migracij, da se finančna izplačila EU povežejo z obveznostmi na področju človekovih pravic;

IV. Zunanja politika EU na področju človekovih pravic in cilji na področju migracij

28. opozarja na zavezo EU in njenih držav članic v okviru globalnega dogovora o beguncih, da si bodo delile odgovornost za učinkovito in celovito zaščito beguncev in zmanjšale pritisk na države gostiteljice; pri tem poudarja, da bi morale EU in njene države članice okrepiti zaveze glede preselitve in zagotoviti, da preseljevanja ne bi pogojevali s sodelovanjem tranzitne države pri ponovnem sprejemu ali nadzoru meja, ter izboljšati varne in zakonite poti ter preprečiti prisilno vračanje beguncev iz držav gostiteljic; poziva EU in njene države članice, naj prispevajo k bolj strukturnemu in znatnemu financiranju skupnosti in držav, ki gostijo največ beguncev; ponovno poudarja pomen celovitega izvajanja 23 ciljev globalnega dogovora o varnih, urejenih in zakonitih migracijah; meni, da mora Parlament izvajati ustrezen nadzor nad tem, ali EU izpolnjuje oba dogovor;

29. poziva EU in njene države članice, naj izvajajo migracijsko politiko, ki bo v celoti odražala človekove pravice migrantov in beguncev, kot so zapisane v mednarodnem, regionalnem in nacionalnem pravu; poziva Evropsko službo za zunanje delovanje, Komisijo in države članice, naj s tretjimi državami obravnavajo pravice migrantov kot sestavni del politike EU na področju človekovih pravic; vztraja, da je treba povezavo med človekovimi pravicami in migracijami ustrezno obravnavati v okviru dvostranskih dialogov EU o človekovih pravicah z ustreznimi državami; poziva delegacije EU v teh državah, naj pozorno spremljajo pravice migrantov, zlasti v državah tranzita, ter pravice beguncev in notranje razseljenih oseb; poudarja, da je nujno ustvariti in izboljšati varne in zakonite migracijske in zaščitne poti ter s tem zagotoviti spoštovanje človekovih pravic in preprečiti izgubo življenj; vztraja pri potrebi po proaktivnem sodelovanju EU v državah, kjer so zagovorniki človekovih pravic in organizacije civilne družbe in skupnosti, vključno s tistimi, ki ščitijo življenja ogroženih migrantov in prosilcev za azil, v nevarnosti ali kriminalizirani zaradi svojega zakonitega dela;

⁽¹¹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

sreda, 19. maj 2021

30. poziva EU, naj izvede svetovno kampanjo v podporo splošni ratifikaciji Ženevske konvencije o statusu beguncev in njenega protokola iz leta 1967; poziva države članice, naj bodo za zgled in pristopijo h Konvenciji OZN o pravicah delavcev migrantov, ki je ena od temeljnih konvencij OZN o človekovih pravicah;

31. meni, da mora EU v večstranskih forumih prevzeti vodilno vlogo pri podpiranju razvoja politike in normativnega razvoja v zvezi s pravicami migrantov; poudarja, da imajo mednarodne organizacije, regionalni organi in nevladne organizacije, kot so Mednarodni odbor Rdečega križa, visoki komisar OZN za begunce (UNHCR) in Agencija Združenih narodov za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem vzhodu (UNRWA), pa tudi Urad visokega komisarja OZN za človekove pravice (OHCHR) in posebni poročevalec OZN za človekove pravice migrantov, pomembno vlogo; poziva Komisijo in države članice, naj povečajo finančno in politično podporo tem organizacijam in subjektom;

32. poziva EU, naj v pripravo, izvajanje in ocenjevanje projektov, ki se izvajajo v tretjih državah, vključi diaspore, ustrezne skupnosti, organizacije, ki jih vodijo begunci in migranti, zlasti tiste, ki jih vodijo ženske, ter predstavnike civilne družbe;

o

o o

33. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.
